

2860

COLUMNA DE FOC-COLUMNA DE FOC- SOTA EL SIGNE DE GOYA

PER B. ROSSELLO PORCEL

Reproduïm l'article al·ludit per Josep Maria Llompart dissabte passat en el seu comentari sobre B. Roselló-Porcel, i que "per dificultats" tècniques no poguérem incloure en aquella edició.

El gris-negre anterior se'n pertorbi, com si seguissim una tradició. Tota una generació caiguda als peus del Gris hispànic.

Giren si no els ulls a aquestes casernes que comencem a enderrocar. Passeu per la vorera que dona a Santa Mònica. Hi dura l'olor del bestiar i la fantasia ens diu que hi ha de romandre sempre.

¿No hem somiat, al Parc, les parets de la Ciutadella? ¿No s'exhibeix cada nit pel Passeig de Colom un esplèndid fantasma del comitè d'Espanya? Aneu al carrer de Bonsucès i donarà capvespral us donarà —bodeletriament— un gris hispànic d'escalletes i màsers davant per davant. Aneu a la Catedral i veureu certes solemnitats, que el pastor de les venedors i els castellans de cos de guàrdia i sala de banderes.

Recordau aquelles Astúries bombardejades de tan amunt i aquell aire musical apolainat —ranxo rifyen— a les portes dels nostres patis gòtics. I admireu l'obra d'Acció i Ciutadana que tan bé dirigeixen els nostres governants. La tradició més sana del país nua fills a antigues corporacions lliures, orgull de la Barcelona hospitalària. I aquests periòdics estrangers, tots ho sabem, continuen la llegenda negra. Són els nostres enemics! Visca el Gris hispànic!

I així tantes altres coses. Aquesta taverna, i aquest porró on el pobre home bevia el seu vi negre i Cuenca que el va veure néixer, tot està sota l'ordre goyesca. Això i el Comitè liquidador i el valor personal de qui sobre el cadàver bramava paraules de venjança.

Larra us ho sabria explicar amb més precisió. Però la ploma barroca és més gris-hispànica. Sovint les circumstàncies us porten a la tradició. I aquí obrírem el capítol primer del llibre: "Relacions del conceptisme amb la censura".

El tercer el vivim ara, avui mateix. L'escenari ha canviat. Establiments anomenats modèlics li són teatre propici. Els protagonistes viuen, un i altre, el gris hispànic amb furor. La víctima sol tenir un estrany orgull d'última hora; està allí amb tranquil·litat i el ritm dels minuts finals torna a complir-se, aquests darrers temps, sense que la consciència pública

1934

ELS ACLARIMENTS D'EN PLANAS SANMARTI

PER AINA MOLL

En Planas Sanmartí em dedica un paràgraf de les seves "Cosas de la gente" del dimarts dia 11, on, amb un títol afalagador —AINA ESTIMADA—, repetit a la pregunta final que m'adreça directament (però al·ludint-me en tercera persona a la resta del text), replica a la meua carta oberta de dissabte passat.

Jo, com aquell professor menorquí —però que parlava castellà— sovint citat, "PREFERIRIA QUE NO ME ESTIMARA TANTO..." i usas la nostra llengua per qualque cosa més que per a fer brometa.

Prescindint d'efuocion verbals, vull comenta amb el mateix ordre que ha usat ell en la seva rèplica, els aclariments preguntes que m'hi fa.

1. Em pens que si qu'entenc el seu sentit d'humor; però m'estimava més "no entendre" perquè no m'agradaven les deduccions que se'n poden treure.

2. També vaig entendre que la seva "felicitació-broma" en la nostra llengua no era traducció de la "felicitació-no-broma" en castellà que l'acompanyava. Però és simptomàtic que la versió desballestada fos precisament la catalana, i no la castellana: Fa 40 anys —i faig curt en el càlcul— que ens volen fer creure que el català (o el "mallorquí", o el "valencià") serveix per fer riure la gent, però per res més.

3. Les raons que fan que Diario de Mallorca sigui "un diari mallorquí escrit en castellà" ja no són tan òbvies com abans. En tot cas, actualment és potser la publicació mallorquina que deixa més de banda el català. No tindríem dret a fer-n'hi cap retret, si hi hagués a la nostra disposició un o més diaris mallorquins escrits en la nostra llengua; com que no és així, aquest fet és al meu entendre un element negatiu a la "fulla de mèrits" del diari, i confil que el públic de Mallorca ho tindrà en compte.

4. El fet que la paraula DEMES figuri en els diccionaris fets per mon pare (i en molts d'altres, el Fabra inclòs), no vol dir que usar-la amb el sentit del castellà "otros" o "los demás" no sigui castellanisme (i així consta explícitament en el DCVB). També figura a tots els diccionaris catalans la paraula METGE, i no per això l'expressió "un CERTIFICAT METGE" deixa d'esser un

castellanisme com unes cases.

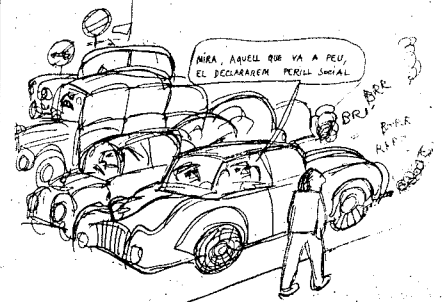
5. Prenc nota amb satisfacció del desinterès i no-solidaritat d'En Planas amb els gonellistes. El mal és que com que els "carnets" d'aquest grup es mantenen més amagats que els dels partits polítics més clandestins, un no sap mai quan tracta amb un dels seus militants o simpatitzants i quan no.

6. Per desgràcia, ESSER CATALA —de Mallorca o de Catalunya— no és sinònim d'ACTUAR AMB SIMPATIA PEL CATALA: la llista de gent que, essent catalana, ha actuat i actua "amb antipatia pel català", seria prou llarga. Per això vaig voler precisar que no considerava que fos aquest el cas d'En Planas.

7. Si que em divertesc amb Tom i Jerry, Laurel i Hardy i quasi tots els personatges còmics que em cita. Però la "felicitació-broma" que vaig comentar no em recorda aquest tipus d'humor, sinó el d'aquests còmics que la televisió ens presenta amb tanta generositat i que, a base de repetir "MADREE...!"

quatre vegades per minut, "pueblerinos". I aquests sí que no em diverteixen.

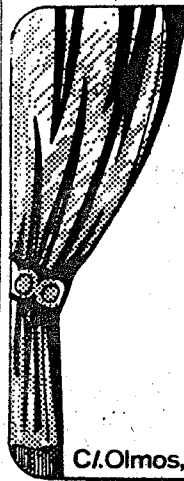
ELS GARGOTS D'EN RAMON CAVALLER

ELIJA BIEN

HACIENDO SU APERITIVO
CENANDO DE CAPRICHOS
Y... RECREANDO LA VISTA
EN C/ CALVO SOTELO, 118
(FRENTE AL HOTEL VICTORIA)

ABIERTO NOCHES DE 7 a 4

TAPICERIAS QUINTANA

SENSACIONALES
REBAJAS DE ENERO
ULTIMAS NOVEDADES
Y BAJOS PRECIOS

C/ Olmos, 13

Tel. 22 65 00